

Suçta Sürüklenen Çocukların Sosyo-Demografik ve Suç Özelliklerinin İncelenmesi

Investigation of Socio-Demographic and Crime Characteristics of Delinquent Children

Kübra Pelit¹ ve Muhammet Fatih Alkan²

¹ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Yüksek Lisans Öğrencisi, kubra.pelit4020@gop.edu.tr, 0000-0002-5911-9028

² Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Öğretim Üyesi, mfatihalkan@hotmail.com, 0000-0002-5600-0160

Öz

Bu çalışmada Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde yaşayan suçta sürüklenen çocukların sosyo-demografik ve suç özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu 2008-2017 yılları arasında ilgili ilde yaşayan 18 yaş altındaki suçta sürüklenen 6914 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada kullanılan verilere belge tarama tekniği ile Türkiye İstatistik Kurumu'ndan ulaşılmış, veriler frekans ve yüzdelik dağılımlar şeklinde sunulmuştur. Çalışmada, erkek çocukların daha fazla suçta sürüklendiği, suçta sürüklenme vakalarının en çok 15-17 yaş aralığında görüldüğü belirlenmiştir. Suçta sürüklenen çocukların yaklaşık olarak üçte birinin madde kullandığı ve büyük çoğunluğunun sigara başta olmak üzere bağımlılık yapıcı çeşitli maddelerle tanıştığı görülmüştür. İsnat edilen suçun özelliklerine göre değerlendirildiğinde ise çocukların en fazla yaralama suçuna sürüklendikleri bulunmuştur. Çocuk suçluluğunun azaltılması için Milli Eğitim ve Adalet Bakanlığı'nın ortaklaşa gerçekleştirebilecekleri çeşitli projeler ile eğitimin her kademesindeki öğrenciler suç olgusu hakkında bilgilendirilmelidir. İl Millî Eğitim Müdürlükleri ve Yeşilay Danışmanlık Merkezleri arasında yapılacak iş birliği ile madde bağımlısı çocukların ve ailelerinin rehabilitasyonu sağlanmalıdır.

Anahtar kelimeler: çocuk suçluluğu, suçlu profili, sosyo-demografik özellikler

Abstract

The purpose of this study was to determine the types of socio-demographic and crime characteristics of delinquent children in a province in the Central Black Sea Region. Descriptive design, one of the quantitative research methods, was used in the study. The population consisted of 6914 children under the age of 18 between 2008 and 2017. The data of this study was obtained from the Turkish Statistical Institution by document scanning technique. In the study, it was determined that boys were driven into crime more than girls and that the most cases of delinquency were between the ages of 15 and 17. It was observed that approximately one-third of the children dragged into crime used substances and the vast majority of them were familiar with various addictive substances, especially cigarettes. When evaluated according to the characteristics of the alleged crime, it was found that children were dragged into the crime of wounding the most. In order to reduce juvenile delinquency,

² İletişim kurulacak yazar: Muhammet Fatih ALKAN, mfatihalkan@hotmail.com

Araştırma makalesi
Research article

Makale Atf: Pelit, K. ve Alkan, M.F. (2022). Suçta Sürüklenen Çocukların Sosyo-Demografik ve Suç Özelliklerinin İncelenmesi. *Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi* 6(1), 51-65.

DOI: 10.55109/tushad.1028919

Alındı 26.11.2021
Kabul Edildi 14.05.2022
Yayınlandı 30.06.2022

Telif hakkı: © 2022 yazarlar tarafından. Lisans Sahibi Türkiye Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi, Rize, Türkiye.

Bu makale, Creative Commons Attribution (CC BY) lisansının hüküm ve koşulları altında dağıtılan açık erişimli bir makedir.

students at all levels of education should be informed about the phenomenon of crime through various projects that the Ministry of National Education and the Ministry of Justice can jointly realize. A family education program for families aged 0-18 should be implemented. Rehabilitation of drug-addicted children and their families should be ensured through cooperation between Provincial Directorates of National Education and Green Crescent Counseling Centers.

Keywords: delinquency, criminal profile, socio-demographic characteristics

---

1. Giriş

İnsanlığın ilk dönemlerinden itibaren suç kavramı toplumlar için çözülmesi gereken önemli bir problem olmuştur (Burkay, 2008). Toplumların dinamik yapılarına dayalı olarak zaman içerisindeki değişim ve gelişimleri sonucunda suç olgusu da sürekli olarak kendini yenilemektedir (Kunt, 2003). Suçu oluşturan unsurlar zamana ve mekâna göre değiştiği için bugün suç sayılan bir davranış geçmişte suç olarak nitelendirilmemiş veya geçmişte suç sayılan bir davranış artık suç olarak görülüyor olabilir (Şengül, 2012). Bu sebeple suçun herkes tarafından kabul edilebilecek bir tanımının yapılması oldukça güçtür (Yağbasan, 2010). Suçun ne anlama geldiği, suçun tanımını yapan bireylerin benimsediği kuramsal anlayışa bağlıdır (Henry, 2001). Türk Dil Kurumu sözlük anlamına göre suç; “töreler ve ahlak kurallarına aykırı davranış; yasalara aykırı davranış, cürüm.” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021). Toplum bilimciler suç, “bireyin içinde yaşadığı toplumun, toplumsal ve kültürel şartlarının kötü etkileri sonucu, bireyi birlikte yaşadığı toplumdaki diğer bireylerin karşısına çıkararak bir çatışma ürünü” şeklinde tanımlanırken, ceza hukukçuları “yasalarca yapılması yasaklanan ve cezalandırılan eylemler” olarak betimlemektedir (Afşin ve Özçelik, 2018, s:385). Suçun, verilen zarar, sosyal anlaşma veya görüş birliği ve resmi toplumsal karşılık olmak üzere üç temel bileşeni olduğu söylenebilir. Verilen zarar, suç mağdurunun ne ölçüde zarar gördüğü ile ilgilidir. Görüş birliği, mağdurun bir zarar görüp görmediğine ilişkin sosyal fikir birliğini ifade eder. Resmi toplumsal karşılık ise belirtilen eylemin hangi şartlarda suç olarak tanımlandığına yönelik yasaların oluşturulması ve ilgili suçu işleyenlere karşı bu yasaların uygulanması ile ilgilidir (Henry, 2001).

Hukuk sistemleri genel olarak suçluyu yetişkin ve çocuk olarak iki ayrı kategoride ele almakta ve ikisine farklı cezai yaptırımlar uygulamaktadır (Ediz ve Türe, 2015).5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (2004) 6/1-c maddesi uyarınca 18 yaşını tamamlamamış bireyler çocuk olarak tanımlanmaktadır. Çocuk, yetişkinle kıyaslandığında kişilik gelişimi tam olarak oluşmadığı için tehlike içeren sosyal çevresindeki kişilerin yöneltmesi ve özendirilmesi ile suç davranışını gerçekleştirme noktasında kolayca manipüle edilebilmektedir (Karataş, Akbaş ve Orhan, 2020). Bu nedenle suç işleyen kişinin belli bir yaşın altında olduğunu vurgulamak için suçlu çocuk kavramı kullanılmaktadır. Bu yaşın alt sınırı hemen hemen her toplumda farklılık gösterse de üst sınır genel olarak 18 yaş şeklinde belirtilmiştir (Ediz ve Türe, 2015). Bağış'a (2019) göre çocuk suçluluğu 18 yaş altındakilerin yasalara göre suç sayılan ve toplumun norm ve değerlerinin dışında olan davranışları sergilemesidir. Çocuk Koruma Kanunu'nda (2005) ise suça sürüklenen çocuğun tanımı yapılırken çocuk tarafından yasalarda tanımlanan bir suçun işlenmesi ve bunun sonucu olarak soruşturma-kovuşturma veya güvenlik tedbiri ile karşılaştırılması vurgulanmaktadır.

Çocukların ceza sorumluluk yaşına ilişkin evrensel kabul gören bir ölçüt bulunmamaktadır (Muncie, 2001). Ceza sorumluluk yaşı İrlanda'da 7, İskoçya'da 8, İngiltere ve Galler'de 10, Fransa'da 13, Almanya'da 14, İsveç'te 15, İspanya'da 16 ve Belçika'da 18'dir (McGuire, 2004; Muncie, 2001). Türk Ceza Kanunu'na (2004) göre ise Türkiye'de 12 yaşını tamamlamamış bireylerin ceza yükümlülüğü bulunmamaktadır ancak çocuklara özel güvenlik önlemleri alınabilir. 12 yaşını tamamlamış ama 15 yaşını tamamlamamış çocukların ise gerçekleştirdiği eylemin hukuki anlam ve neticelerini kavrayamaması veya davranışlarının sorumluluğunu alacak kadar gelişmemiş olması durumunda ceza sorumluluğu bulunmamakla birlikte çocuklara özel güvenlik önlemleri alınabilir. 15 yaşını bitirmiş ama 18 yaşını tamamlamamış çocuklarda ise ceza sorumluluğu bulunmamaktadır ancak 12-18 yaş aralığındaki çocuklarda yaptırımlar kanunda belirtilen oranlarda indirimli bir şekilde uygulanır.

2. Kavramsal Çerçeve

Çocuk suçluluğu ve nedenleri antropoloji (Jeroslow, 2011), ekonomi (Jacob, 2011), tarih (Fitzgerald, 2011), psikoloji (Moore, 2011), sosyoloji (Zembroski, 2011), politik bilimler (Moore

ve Morris, 2011) ve hukuk (Hagan, 1980) gibi birçok farklı disiplinin araştırma konuları arasında yer almaktadır. Çocuk suçluluğunun oluşmasında çocuğun doğuştan getirdiği kalıtsal ve bedensel özelliklerinin yanı sıra çocuğun içinde yaşadığı çevre, üyesi olduğu aile, ailenin sosyoekonomik durumu, okul ve arkadaşlar gibi özelliklerin etkili olduğu düşünülmektedir (Afşin ve Özçelik, 2018). Çocukları suç işlemeye iten faktörler bireysel ve çevresel etmenler olmak üzere iki başlık halinde incelenmektedir (Akduman, 2007). Sahip olunan bireysel özellikler çocuğu doğrudan suça itmese de çocukların suç mağduru olabileceği bir ortam hazırlayabilmektedir (Karataş, Akbaş ve Orhan, 2020). Suçun oluşmasında çevresel nedenler bireysel nedenlerden daha fazla rol oynamakta ve bireysel nedenler genellikle diğer nedenlere bağlı bir şekilde ortaya çıkmaktadır; ancak çocukların sürüklendiği birtakım suçların da sadece bireysel sebepler yüzünden olduğu unutulmamalıdır (Akduman, 2007). Işıktaç (1999, s:2) çocukların suça itilmesinin nedenlerini “çocuğun yapısal özellikleri, yetenekleri ile ilgili etmenler, çocuğun gelişimini etkileyen çevresel etkenler, özellikle içinde yetişip büyüdüğü aile ve sosyo-kültürel çevre ve kendisinin ve ailesinin yaşam koşulları” olmak üzere üç başlık altında incelemiştir. Suç belirtilen bu etkenlerin olumsuz sonuçlarının birleşimi olarak meydana gelmektedir. Özellikle ailede suça karışmış veya suç işlemeye yatkın kişilerin olması ve çocuğun bu kişileri model alması, çocuğun suça sürüklenme nedeni olabilmektedir (Karataş, Akbaş ve Orhan, 2020). Çocuğun içinde yetiştiği aile yapısının şekli, ailenin maddi durumu, çocuğun çevresinde kurulan denetim sistemleri, çocuğun toplumsal çevresinin değer yargıları ve kuralları suçun oluşmasına zemin hazırlayabilecek diğer nedenlerdir (Işıktaç, 1999). Güngör’e (2008, s.27) göre çocukların suça sürüklenmesinin sebeplerini, “kişi ve kişiliğe bağlı, çocuğun zekâ seviyesi, ailenin yapısı, okul, akran grubu, çalışma koşulları” gibi nedenlerle ifade etmek de mümkündür.

Çocukların işledikleri suçlar, sebepleri ve özellikleri itibarı ile yetişkinlerin işlemiş olduğu suçlardan farklılık gösterdiği için çocuk suçluluğu, hukuksal anlamının yanı sıra, psikolojik ve pedagojik boyutu olan sosyal bir olgudur (Yağbasan, 2010). Suça sürüklenen çocukları suçlu yetişkinlerden ayıran en önemli fark çocukta tam anlamıyla kişilik gelişiminin oluşmamasıdır. Bugün suça sürüklenen çocukların gelecekte suçlu yetişkinler olabileceği göz önüne alındığında çocuk suçluluğu konusunun önemi daha iyi anlaşılmaktadır (Cömert, 2018).

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre suça sürüklenen çocukların sayısında son yıllarda artış meydana gelmiştir (TÜİK, 2020). Suç olaylarının artması ve bu durumun geleceğin mimarı olan çocuklar üzerinden yayılması ise, toplumlar için büyük bir tehlikenin var olduğunu ortaya koymaktadır (Bulunmaz, 2014). Bu nedenle, çocuk suçluluğu konusu zamanla önem kazanan ve çeşitli disiplinlerin üzerinde çaba harcadığı bir alan olmuştur (Bülbül ve Doğan, 2016). Suça sürüklenen çocuklar konusu dünyada olduğu gibi ülkemizde de önemli görülmüş ve hem hukukçular hem de sosyologlar tarafından üzerinde durulmuş, sorunun çözülebilmesi veya etkilerinin en alt seviyeye indirilebilmesi için geçmişten günümüze birçok çalışma yapılmıştır (Karakuş ve Tekin, 2012).

Suçta sürüklenen çocukların topluma kazandırılması sürecinde, fiziksel ve psikolojik yönden sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi son derece önemlidir (Zorbaz ve Bilge, 2019). Suça sürüklenen çocukların profilleri iyi bilinmelidir çünkü hedef tanınıyorsa ancak bu şekilde suçun işlenmesi önlenmektedir (Ateş ve Saluk, 2018). Bu kapsamda mevcut çalışmanın amacı Orta Karadeniz Bölgesi’nde bir ilde yaşayan suça sürüklenen çocukların, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, suç türü, birlikte yaşadığı kişi, madde kullanma durumu, kullanılan madde türü, ikamet edilen yer, güvenlik birimlerince yapılan işlem, suç işleniş şekli, suçun işlenişine iştirak edenler, teşvik durumu, adli birimlere sevk durumu, güvenlik birimine geliş sayısı gibi değişkenler bağlamında profillerini ortaya koymak ve işlenen suçun özelliklerini belirlemektir.

3. Yöntem

Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde yaşayan suça sürüklenen çocukların suç türlerinin incelenmesi ve sosyo demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel desen kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, belirli bir grup bireye ilişkin çeşitli değişkenlerin mevcut durumunu değişkenler arasında herhangi bir ilişkiye odaklanmadan ortaya koymayı amaçlar (Gravetter ve Forzano, 2012).

3.1 Çalışma grubu

Çalışma grubunu 2008-2017 yılları arasında Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde yaşayan, haklarında polis ya da jandarmanın işlem yaptığı 18 yaş altındaki suça sürüklenen 6914 çocuk oluşturmuştur.

3.2 Verilerin toplanması

Araştırmada kullanılan verilere Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2020) internet sayfasından ulaşılmıştır. Bu veriler, 2017 yılı sonuna kadar güvenlik birimlerinde TÜİK Soru Formu'nun doldurulmasıyla Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'nca oluşturulmuştur (TÜİK, 2020). Bu sebeple çalışmada 2008-2017 yılları arasındaki veriler kullanılmıştır.

3.3 Verilerin analizi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK, 2020) internet sayfasında paylaşılan veriler Microsoft Excel 2010 programında işlenerek frekans ve yüzdelik dağılımlar elde edilmiştir.

4. Bulgular

Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde yaşayan suça sürüklenen çocukların 2008-2017 yılları arasında işlemiş oldukları suçun özelliklerine ve çocuk suçluların profillerine ilişkin bulgular bu bölümde sunulmuştur. Suça sürüklenen çocukların cinsiyet, yaş ve işlemiş oldukları suça ilişkin dağılımları Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1. Cinsiyet, Yaş ve Suç Türüne Göre Dağılım

Değişkenler		n	%	
Cinsiyet	Erkek	6099	88,20	
	Kız	815	11,80	
	Toplam	6914	100	
Yaş	15-17	4500	65,08	
	12-14	1960	28,35	
	11 ve altı	444	6,42	
	Bilinmeyen	10	0,15	
	Toplam	6914	100	
Suç Türü	Yaralama	3429	49,60	
	Hırsızlık	1587	23	
	Mala Zarar Verme	287	4,15	
	Tehdit	267	3,90	
	Cinsel Suçlar	248	3,58	
	Hakaret	150	2,16	
	Hürriyetten Yoksun Bırakma	148	2,14	
	Yağma	122	1,80	
	Diğer	671	9,60	
	Bilinmeyen	5	0,07	
		Toplam	6914	100

2008-2017 yılları arasında kayıtlara geçmiş toplam 6914 suça sürüklenen çocuk vakası bildirilmiştir. Bu vakaların %88,2'sinin (n=6099) erkek çocuklarından, %11,8'inin (n=815) ise kız çocuklarından oluştuğu belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların %65,08'inin (n=4500) 15-17 yaş arasında olduğu, %28,35'inin (n=1960) 12-14 yaş arasında olduğu, %6,42'sinin (n=444) 11 yaş ve altı olduğu ve %0,15'inin (n=10) yaş grubunun bilinmediği belirlenmiştir. İsnat edilen suç türüne göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde %49,6'sinin (n=3429) yaralama suçuna,%23'ünün (n=1587) hırsızlık suçuna,%4,15'inin (n=287) mala zarar verme suçuna,%3,9'unun (n=267) tehdit suçuna, %3,58'inin (n=248) cinsel suçlara,%2,16'sinin (n=150) hakaret suçuna,%2,14'ünün (n=148) kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuna,%1,8'inin (n=122) yağma (gasp) suçuna, %1,43'ünün (n=99) uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak, satmak, satın almak suçuna,%1,21'inin (n=84) konut dokunulmazlığının ihlali suçuna,%0,63'ünün (n=44) görevli memura mukavemet suçuna,%0,56'sinin (n=39) öldürme suçuna,%0,56'sinin (n=39) 6136 sayılı (ateşli silahlar ve bıçaklar ile diğer aletler hakkında) Kanun'a muhalefet suçuna,%0,54'ünün (n=38) sahtecilik suçuna,%0,46'sinin (n=32) yangın çıkarma suçuna,%0,4'ünün (n=28) trafik suçuna,%0,4'ünün (n=28) aile düzenine karşı suçlara, %0,37'sinin (n=26) toplumsal olaylar suçuna,%0,33'ünün (n=23) genel tehlike yaratan suçlara, %0,24'ünün (n=17) kötü muamele suçuna,%0,24'ünün (n=17) adliyeye karşı suçlara,%0,14'ünün (n=10) genel ahlaka aykırı suçlara,%0,11'inin (n=8) bilişim suçlarına,%0,11'inin (n=8) mal varlığına karşı suçlara,%0,08'inin (n=6) çevreye karşı suçlara,%0,05'inin (n=4) dolandırıcılık suçuna, %0,04'ünün (n=3) kamu sağlığına karşı suçlara,%0,01'inin (n=1) cebir suçuna,%1,69'unun (n=117) öteki suçlara ve%0,07'sinin (n=5) bilinmeyen suçlara sürüklendiği bulunmuştur. Suça sürüklenen çocukların yıllara göre dağılımı Tablo 2'de görülebilir.

Tablo 2. Yıllara Göre Dağılım

Yıl	n	%
2008	499	7,21
2009	248	3,58
2010	373	5,39
2011	665	9,61
2012	638	9,22
2013	895	12,94
2014	933	13,49
2015	861	12,50
2016	798	11,54
2017	1004	14,52
Toplam	6914	100

Suçta sürüklenen çocukların yıl bazında dağılımı incelendiğinde %7,21'inin (n=499) 2008 yılında, %3,58'inin (n=248) 2009 yılında, %5,39'unun (n=373) 2010 yılında, %9,61'inin (n=665) 2011 yılında, %9,22'sinin (n= 638) 2012 yılında, %12,94'ünün (n=895) 2013 yılında, %13,49'unun (n=933) 2014 yılında, %12,5'inin (n=861) 2015 yılında, %11,54'ünün (n=798) 2016 yılında ve %14,52'sinin (n=1004) 2017 yılında suça sürüklendiği belirlenmiştir. 2008-2017 yılları arasında suça sürüklenen çocuk sayılarında %7,31'lik bir artış meydana gelmiştir. Suça sürüklenen çocukların eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Eğitim Durumuna Göre Dağılım

Eğitim Durumu	n	%	
İlkokul	Öğrenci	275	4
	Mezun	227	3,30
	Terk	56	0,81
	Toplam	558	8,11
Ortaokul	Öğrenci	971	14,04
	Mezun	318	4,60
	Terk	72	1,04
	Toplam	1361	19,68

Tablo 3. Devamı

İlköğretim	Mezun	817	11,82
	Öğrenci	748	10,82
	Terk	134	1,94
	Toplam	1699	24,58
Lise	Öğrenci	2555	37
	Terk	259	3,74
	Mezunu	115	1,70
	Toplam	2929	42,44
Yükseköğretim	Öğrenci	4	0,05
	Terk	1	0,01
	Toplam	5	0,06
Diğer	Okuma yazma bilmeyen	49	0,71
	Bilinmeyen	306	4,42
	Toplam	355	5,13

Eğitim durumlarına göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, %4'ünün (n=275) ilköğretim öğrencisi olduğu, %3,3'ünün (n=227) ilköğretim mezunu, %0,81'inin (n= 56) ilköğretim terk olduğu, %14,04'ünün (n= 971) ortaokul öğrencisi olduğu, %4,6'sının (n=318) ortaokul mezunu olduğu, %1,04'ünün (n= 72) ortaokul terk olduğu, %11,82'sinin (n=817) ilköğretim mezunu olduğu, %10,82'sinin (n=748) ilköğretim öğrencisi olduğu, %1,94'ünün (n= 134) ilköğretim terk olduğu, %37'sinin (n= 2555) lise öğrencisi olduğu, %3,74'ünün (n= 259) lise terk olduğu, %1,7'sinin (n=115) lise mezunu olduğu, %0,05'inin (n=4) yükseköğretim öğrencisi olduğu, %0,01'inin (n= 1) yükseköğretim terk olduğu %0,71'inin (n=49) okuma yazma bilmediği ve %4,42'sinin (n=306) eğitim durumunun bilinmediği belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların madde kullanım durumlarına göre dağılımları Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4. Madde Kullanım Durumuna Göre Dağılım

Değişkenler		n	%
Madde Kullanımı	Yok	4895	70,8
	Var	2019	29,2
	Toplam	6914	100

Suçta sürüklenen çocukların %70,8'inin (n=4895) madde kullanmadığı, %29,2'sinin (n=2019) madde kullandığı görülmüştür. Madde kullanan çocukların %78,85'inin (n=1592) sigara, %8,32'sinin (n=168) sigara ve alkol, %2,03'ünün (n=41) alkol, %1,63'ünün (n= 33) sigara ve uçucu, %1,48'inin (n=30) uçucu, %1,04'ünün (n=21) sigara uçucu ve alkol, %0,89'unun (n=18) sigara yapıştırıcı ve alkol, %0,89'unun (n=18) esrar, %0,79'unun (n=16) sigara alkol ve esrar, %0,74'ünün (n=15) sigara ve esrar, %0,74'ünün (n=15) yapıştırıcı, %0,59'unun (n= 12) uçucu ve çözücü, %0,29'unun (n=6) hap, %0,24'ünün (n=5) sigara ve yapıştırıcı, %0,24'ünün (n=5) sigara esrar ve hap, %0,19'unun (n=4) sigara ve hap, %0,14'ünün (n=3) sigara alkol ve hap, %0,14'ünün (n=3) sigara uçucu ve yapıştırıcı, %0,14'ünün (n=3) bonzai, %0,04'ünün (n=1) çözücü, %0,04'ünün (n=1) eroin, %0,04'ünün (n=1) sigara uçucu ve hap, %0,34'ünün (n=7) diğer maddeleri ve %0,04'ünün (n=1) bilinmeyen madde kullanıldığı belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların yaşadıkları yerleşim birimine ilişkin dağılımları Tablo 5'te görülmektedir.

Tablo 5. Yerleşim Birimine Göre Dağılım

Yaşanılan Yer	n	%
Şehir	6147	88,90
Köy	729	10,50
Bilinmeyen	38	0,60
Toplam	6914	100

Suçta sürüklenen çocukların %88,9'unun (n=6147) şehirde yaşadığı, %10,5'inin (n=729) köyde yaşadığı ve %0,6'sının (n=38) ise ikametinin bilinmediği belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların işlediği suçların işleniş şekline göre dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Suçun İşleniş Şekline Göre Dağılım

Suçun İşleniş Şekli	n	%
Planlamadan bir veya daha fazla kişi ile	3655	52,90
Tek başına	2648	38,30
Planlayarak bir veya daha fazla kişi ile	611	8,80
Toplam	6914	100

Suçun işleniş şekline göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, çocukların %52,9'unun (n=3655) planlamadan bir veya daha fazla kişi ile, %38,3'ünün (n=2648) tek başına ve %8,8'inin (n=611) ise planlayarak bir veya daha fazla kişi ile suça sürüklendiği belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların suça bir başkası tarafından teşvik edilme durumları Tablo 7'de görülmektedir.

Tablo 7. Suça Teşvik Durumuna Göre Dağılım

Suçta Teşvik Durumu	n	%
Yok	6638	96
Var	276	4
Toplam	6914	100

Suçta sürüklenen çocukların %96'sının (n=6638) başkaları tarafından suça teşvik edilmediği ve %4'ünün (n=276) ise başkaları tarafından suça teşvik edildiği belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların adli birimlere sevk edilme durumları Tablo 8'de görülmektedir.

Tablo 8. Adli Birimlere Sevk Durumu

Adli Birimlere Sevk Durumu	n	%
Sevk edilen	3801	55
Sevk edilmeyen	3113	45
Toplam	6914	100

Vakaların %55'inin (n=3801) adli birimlere sevk edildiği, %45'inin (n=3113) ise adli birimlere sevk edilmediği belirlenmiştir. Suça sürüklenen çocukların güvenlik birimlerine geliş sayısına göre dağılımları Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9. Güvenlik Birimine Geliş Sayısına Göre Dağılım

Güvenlik Birimine Geliş Sayısı	n	%
Gelmedi	3468	50
Geldi	3373	49
Birden fazla sayıda	73	1
Bir defa	3446	50
Toplam		

Güvenlik birimine geliş sayısına göre suça sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde, %50'sinin (n=3468) güvenlik birimine gelmediği, %49'unun (n=3373) birden fazla sayıda geldiği ve %1'inin (n=73) bir defa geldiği görülmüştür. Suça sürüklenen çocukların işledikleri suçlara başkalarının katılımına ilişkin dağılım Tablo 10'da görülmektedir.

Tablo 10. Suça İştirak Edenlerin Dağılımı

Suçta İştirak Eden	n	%
Çocuk	2907	42,05
İştirak yok	2648	38,30
Yetişkin ve çocuk	715	10,34
Yetişkin	644	9,31
Toplam	6914	100

Suçta iştirak edenlerin dağılımı incelendiğinde vakaların %42,05'inde (n=2907) çocuğun suçta iştirak ettiği, %38,3'ünün (n=2648) çocuklar tarafından tek başına gerçekleştirildiği, %10,34'ünde (n=715) yetişkin ve çocuğun birlikte iştirak ettiği ve %9,31'inde (n=644) yetişkinin iştirak ettiği görülmüştür. Suçta sürüklenen çocuklara güvenlik birimlerince yapılan işlemlerin dağılımı Tablo 11'de görülmektedir.

Tablo 11. Güvenlik Birimlerince Yapılan İşlem

Yapılan İşlem	n	%	
Teslim	Adli kurumlar	3801	55
	Aile	2821	40,80
	Yakın veya akrabalar	101	1,46
	Sosyal kurumlar	78	1,12
	Göç idaresi	6	0,08
	Toplam	6807	98,46
Yönlendirme	Eğitim kurumları	58	0,83
	Sağlık kuruluşu	8	0,11
	Diğer kurumlar	41	0,60
	Toplam	107	1,54

Güvenlik birimlerince yapılan işlem bazında vakaların %55'inin (n=3801) adli kurumlara sevk edildiği, %40,8'inin (n=2821) aileye teslim edildiği, %1,46'sının (n=101) yakın veya akrabalara teslim edildiği, %1,12'sinin (n=78) sosyal kurumlara teslim edildiği, %0,08'inin (n=6) göç idaresine teslim edildiği, %0,83'ünün (n=58) eğitim kurumlarına yönlendirildiği, %0,11'inin (n=8) sağlık kuruluşuna yönlendirildiği, %0,6'sının (n=41) diğer kurumlara yönlendirildiği görülmüştür.

5. Tartışma

Çalışmada Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde suçta sürüklenen çocukların sosyo-demografik özellikleri ve suç türleri incelenmiş, elde edilen bulgular alanyazındaki diğer çalışmalarla karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Buna göre cinsiyet değişkeni bağlamında suçta sürüklenen çocuklar incelendiğinde erkek çocukların kız çocuklarına göre daha çok suçta sürüklendiği bulunmuştur. Elde edilen sonuç alanyazındaki diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Altun, Şahin, Fındıklı ve Sınır, 2016; Göker, Hesapçioğlu, Sarp ve Kandil, 2006). Erkeklerde bu oranın yüksek çıkmasının olası nedenleri erkek çocuklarının kız çocuklarına göre bazı psikiyatrik hastalıklara yakalanma olasılıklarının yüksek olması ve biyolojik olarak agresif davranışlar sergileme risklerinin daha fazla olması olabilir (Eyüboğlu ve Eyüboğlu, 2018). Ayrıca Türkiye'in sosyokültürel yapısı dikkate alındığında erkek çocukların kız çocuklarına göre daha serbest/denetimsiz olmaları onları suçta sürükleyen bir başka faktör olarak değerlendirilebilir (Işık, Aktepe, Akyıldız, Şimşek ve Yıldız, 2019).

Suçta sürüklenme vakalarının en çok 15-17 yaş aralığındaki çocuklarda olduğu çalışmada ulaşılan bir diğer sonuçtur. Gülüm, Cohen ve Demircan (2017) tarafından yapılan araştırmada ise suçta sürüklenen çocukların büyük çoğunluğunun 15-18 yaş aralığında olduğu saptanmıştır. Bu yaş aralığı lise çağına denk gelmektedir. Çalışmada eğitim durumlarına göre suçta sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde lise çağındaki olanların daha fazla sayıda olduğu görülmektedir. Ergenlik olarak adlandırılan bu dönemde bireylerde fiziksel ve duygusal açıdan önemli değişiklikler yaşanmaktadır. Bu dönemde bireylerde ergen benmerkezciliği hakimdir ve arkadaşları tarafından kabul edilmek için önemli bir durum haline gelmektedir (Ercan, 2001). Ergenlik döneminin bu fırtınalı haliyle baş etmeye, arkadaşlarının onayını almaya çalışan ve ahlaki gelişimleri henüz tamamlanmamış çocuklar toplumsal normları çiğneyerek suçta sürüklenmektedirler. Ergenlik döneminde bireylerin karşılaşabileceği bir başka sorun madde kullanımudur. Çalışmada suçta sürüklenen çocukların yaklaşık olarak üçte birinin madde kullandığı ve büyük çoğunluğunun sigara başta olmak üzere bağımlılık yapıcı çeşitli maddelerle tanıştığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle zor bir ergenlik dönemi geçiren bireyler kendileri gibi benzer sorunlar yaşayan sağlıklı arkadaş çevresi

edinebilirler ve madde kullanmaya bu çevrede başlayabilirler (Gürol, 2008). Altuner, Engin, Gürer, Akyay ve Akgül (2009) tarafından yapılan bir araştırmada gençlerin madde kullanan ve suç işleyen arkadaş çevresine benzer özellikler geliştirdiği tespit edilmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların güvenlik birimine geliş nedenlerinin en çok yaralama ve hırsızlık olduğu bulunmuştur. Bu sonuç Türkiye genelinde yayınlanmış istatistiksel verilerle paralellik göstermiştir (TÜİK, 2020). Hesapçioğlu (2017) yaptığı çalışmada kasten yaralama suçunun meydana gelmesinin kişinin duygularını yeterince kontrol edememesiyle ilişkili olabileceğini belirtmiştir. Bilgin (2012) Diyarbakır'da sokakta çalışan çocuklarla ilgili yaptığı araştırmada bu çocukların yaralama suçuna sürüklenmelerinin nedenini, sattıkları malzemelerin gasp edilmesini önlemek için yanlarında kesici ve delici alet bulundurmaları ve herhangi bir saldırı anında bunları kullanmaları olarak açıklamıştır. Ebeveynlerin düşük eğitim seviyesine sahip olması, kalabalık ailelerde çok fazla çocuk olduğu için ailenin sosyoekonomik düzeyinin düşük olması, çocuklar için harcanan maddi imkanların azalması gibi nedenlerle çocuklar hırsızlık suçuna sürüklenmektedir (Akduman, Akduman ve Cantürk, 2007). Sarı ve meslektaşları (2019) tarafından Sivas ilinde yapılan bir çalışmada en sık tekrar eden suçun hırsızlık olduğu bulunmuştur. Hırsızlığın tekrarlayan bir suç olduğu göz önüne alındığında çalışmanın bir başka sonucu olan suçta sürüklenen çocukların %49'unun güvenlik birimine neden bir defadan fazla geldiği daha iyi anlaşılacaktır.

Suçta sürüklenen çocukların sayılarında son yıllarda bir artış meydana geldiği görülmektedir. Kaplan, Çalışkan, Evgin ve Caner (2016) Nevşehir'de suçta sürüklenen çocuklarla ilgili yaptıkları çalışmada son 5 yılda (2009-2013) çocuk suçluluğunun arttığını bulmuştur. Çocuk suçluluğunun biyolojik, psikolojik ve toplumsal birçok nedeni vardır. Kentleşme neticesinde hızlı nüfus artışıyla birlikte toplumsal yapıda meydana gelen değişiklikler, barınacak yer bulamama, sosyal yardımların yetersizliği, ekonomik olarak zayıf durumda olma, iş bulamama, gecekondulaşmanın şehirlerde artması, tek ebeveynli aile sayısının ve aile içi çatışmaların giderek artması, eğitim sisteminin yetersiz olması çocuğun toplumsallaşmasını olumsuz etkileyen faktörlerdir. Tüm bu olumsuz şartlar çocuğun suçta itilmesine neden olabilmektedir (Öter, 2018) ve son yıllardaki bu artışın da sebebi olarak değerlendirilebilir. Medyada yayınlanan şiddet içerikli programların da çocuk suçluluğunun artmasına etkisi olduğu düşünülebilir. Teknolojinin gelişmesi ve ulaşılabilirliğinin artması neticesinde gençler her ne kadar farkında olmasalar da seyrettikleri içeriklerin etkisinde kalarak örtük öğrenme gerçekleştirmektedirler (Koç, 2018). Şiddet içerikli programların ve dizilerin artması, şiddetin ve suçun normalleştirilmesi ise çocukların suçta sürüklenmesine zemin hazırlayabilmektedir.

Eğitim durumuna göre suçta sürüklenen çocukların dağılımı incelendiğinde en çok lise ve ortaokul kademesinde bireylerin suçta sürüklendiği bulunmuştur. Şengül (2012) tarafından yapılan araştırmada suçta sürüklenen çocukların büyük çoğunluğunun okuma yazma bildiği görülmektedir. Okuma yazma bilenlerden sonra ise daha çok ortaokul öğrencilerinin suçta sürüklendiği bulunmuştur. Yine İslamoğlu (2017) tarafından yapılan çalışmada ortaokul mezunu çocukların suçta sürüklenme oranları yüksek olarak bulunmuştur. Okul çocukları suçtan koruyan bir faktör olmasına rağmen bazen sınıf yönetimindeki yetersizlikler ve eğitim öğretim faaliyetlerinin kalitesinin yeterli olmayışı çocukları suçta sürükleyebilir (Işık, 2006). Araştırmada eğitime devam etmeyen ya da yarıda bırakan çocukların da suçta sürüklendiği bulunmuştur. Avcı'ya (2008) göre okul çocuğun toplumsallaşma sürecini etkileyen önemli bir unsurdur. Çocuğun ailede ve yakın çevresinde kazanamadığı birtakım tutum, düşünce ve davranışı çocuğa kazandırır. Bu nedenle okulu bırakan çocuğun toplumsallaşma süreci sekteye uğrayabileceği için suçta sürüklenme riski artmaktadır.

Suçta sürüklenen çocukların önemli bir kısmının kentlerde yaşadığı araştırmada ulaşılan bir diğer sonuçtur. Coşar (2005) yaptığı çalışmada suç işleyenlerin önemli bir kısmının kentlerde ikamet ettiğini belirtmektedir. Kentlerde oturanların daha çok suç işlemesinin nedenini ise bireyselleşme süreci ve çocukların benimsedikleri olumsuz yaşam tarzı olarak ifade

etmektedir. Kentleşme sürecinde ilişkilerin zayıflaması ve sosyal ve ekonomik nedenlerin sonucu olarak çocuklar ihtiyaç duydukları destekten yoksun kalmaktadır ve bu desteği bulamadıklarında suça sürüklenebilmektedirler.

Suçun işleniş şekline göre dağılımı incelendiğinde suça sürüklenen çocukların çoğunun suç ortağı olduğu ve suçu planlamadan işledikleri görülmektedir. Çocukların suç ortaklarının da yine büyük çoğunlukla çocuklar olduğu araştırmada elde edilen bir bulgudur. Güngör (2013) yaptığı çalışmada arkadaş grubu içerisinde suç işleyen çocukların saygınlık kazandığı, diğer çocukların da bu saygınlığı elde etmek için suça sürüklendiklerini bulmuştur. Aldemir (2010) tarafından Üsküdar bölgesindeki suça sürüklenen çocuklarla ilgili yapılan bir araştırmada ise çocukların suçu büyük bir oranda tek başına işledikleri bulunmuştur. Çocukların suçu bir veya daha fazla kişiyle işlemeleri tek başına suç işlemenin sorumluluğunu almaktan kaçındıklarını gösterirken, planlamadan suç işlemeleri ise gerçekleştirdikleri suç eylemi hakkında önceden düşünmediklerini, ani bir kararla suça sürüklenebildiklerini göstermektedir. Çalışmada ulaşılan bir diğer sonuç çocukların suça sürüklenmesinde çevrelerinden herhangi bir teşvik almamalarıdır. Çocuklar için özellikle etraflarındaki yetişkinler rol model olabilmektedir. Çocukların aile içerisinde kendilerine örnek aldığı kişiler vardır. Bu kişilerin suç işlemesi ve bu suça teşvik görmeleri çocukların da gelecekte suç davranışlarına yönelmelerine neden olabilecektir (Kunt, 2003).

6. Sonuç ve Öneriler

Çalışmada toplumlar için önemli bir konu olan çocuk suçluluğu Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir il çerçevesinde araştırılmış, çocukları suça iten çeşitli nedenler tartışılmıştır. Sonuç olarak çocukların suça sürüklenmesine çeşitli faktörlerin neden olduğu görülmüştür. Erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla suça sürüklendiği, ergenlik döneminde suça sürüklenme vakalarının arttığı, suça sürüklenen çocukların önemli bir kısmının bağımlılık yapıcı çeşitli maddelerle tanıştığı tespit edilmiştir. Çocukların güvenlik birimlerine en çok yaralama ve hırsızlık sebebiyle getirildiği görülmüştür. Çocuk suçluluğunun azaltılmasında ve önlenmesinde başta aileler olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlara önemli görevler düşmektedir. Çocuk suçluluğunun azaltılması için Milli Eğitim ve Adalet Bakanlığı'nın ortaklaşa gerçekleştirebilecekleri çeşitli projeler ile merkez ve ilçeler olmak üzere eğitimin her kademesindeki öğrenciler suç olgusu hakkında bilgilendirilmelidir. İl genelinde ailelere yönelik 0-18 yaş aile eğitimi programının uygulanması sağlanmalıdır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Yeşilay Danışmanlık Merkezi arasında yapılacak iş birliği ile madde bağımlısı çocukların ve ailelerinin rehabilitasyonu sağlanmalıdır. Anne babalar çocuklarının akran çevresinin farkında olmalı, onları yanlış arkadaşlık kurabilecekleri sosyal ortamlardan uzak tutmalıdır. Okullarda risk grubu çocuklar tespit edilerek bu çocuklarla ilgili gerekli çalışmaların yapılması sağlanmalıdır. Zorunlu eğitim çağında olmasına rağmen okulu bırakan çocukların bırakma nedenleri tespit edilerek eğitimlerine devam etmeleri noktasında çocuklar teşvik edilmelidir. Maddî geliri az olan düşük sosyoekonomik düzeydeki ailelere sosyal yardımlar yapılmalı, bu tür ailelerde yetişen çocuklar burs programları ile desteklenmelidir.

Araştırma Orta Karadeniz Bölgesi'nde bir ilde suça sürüklenen çocukların işledikleri suç türlerinin ve sosyo-demografik özelliklerinin araştırıldığı ilk çalışma olması nedeniyle güçlü olarak değerlendirilebilir. Buna karşın geçmişe dönük ve kesitsel olması araştırmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Çalışmada TÜİK (2020) tarafından açıklanan suça sürüklenen çocukların verileri kullanılmıştır. TÜİK'in (2020) veri kaynağını idari kayıt olarak güncellemesi nedeniyle araştırmada 2008-2017 yılları arasındaki verilerden yararlanılmıştır. Gelecek çalışmalarda daha geniş bir zaman aralığına yer verilmesi ve farklı değişkenlerle birlikte çocuk suçluluğunun ele alınması bu alanda çalışan araştırmacılara önerilmektedir.

Fon

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde herhangi bir fondan faydalanılmamıştır.

Not

1- Bu çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

2- Bu çalışmanın bir bölümü 28-30 Haziran 2021 tarihleri arasında Gazi Üniversitesi Genç Araştırmacılar Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Kaynakça

- Afşin, R. ve Özçelik, A. D. (2018). Suça sürüklenen çocuklar ile suça sürüklenmeyen çocukların algıladıkları anne baba tutumları ile ebeveyn bağlanma stillerinin karşılaştırılarak incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(66), 384-400.
- Akduman, G. G. (2007). *Suçta karışan 12-15 yaş grubundaki çocuklarda akran İstismarı ve kendilik algısının karşılaştırmalı olarak İncelenmesi*. (Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Ev Ekonomisi (Çocuk Gelişimi ve Eğitimi) Anabilim Dalı, Ankara.
- Akduman, G., Akduman, B. ve Cantürk G. (2007). Ergen suçluluğunda bazı kişisel ve ailesel özelliklerin incelenmesi. *Türk Pediatri Arşivi*, 42, 156-61.
- Aldemir, F. (2010). *Çocuk suçluluğu profili 2007-2008 yılları Üsküdar bölgesi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- Altun, H., Şahin, N., Fındıklı, E. ve Sınır, H. (2016). Suça sürüklenen çocukların suç tipleri, sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Adli Tıp Dergisi*, 30(3), 196-204.
- Altuner, D., Engin, N., Gürer, C., Akyay, İ. ve Akgül, A. (2009). Madde kullanımı ve suç ilişkisi: kesitsel bir araştırma. *Tıp Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 87-94.
- Ateş, E. C. ve Saluk, A. (2018). Bilişim suçları kapsamında suça sürüklenen çocukların incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(12), 154-176.
- Avcı, M. (2008). Tutuklu çocuklar üzerine bir araştırma: çocukların suça yönelmesinde etkili olan toplumsal nedenler ve çözüm önerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 49-73.
- Ayaz, M., Ayaz, A. B. ve Soylu, N. (2012). Çocuk ve ergen adli olgularda ruhsal değerlendirme. *Klinik Psikiyatri*, 15(1), 33-40.
- Bağış, R. C. (2019). Çocukları suça sürükleyen çevresel nedenler: sosyal bağ ve sosyal öğrenme teorileri ışığında bir değerlendirme. *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 203-221.
- Baltacı, A. (2011). *Çocuk suçluluğu*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bilgin, R. (2012). Sokakta çalışan çocukları bekleyen risk ve tehlikeler: Diyarbakır örneği. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(15), 79-96.

- Bulunmaz, B. (2014). Çocuk suçları ve medyanın etik sorumluluğu. *Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Sistemleri Bölümü*, 1-22.
- Burkay, S. (2008). Teorik çerçevede suç. *Felsefe ve Topumsal Bilimlerde Diyaloglar*, 2(4), 1-15.
- Bülbül, S. ve Doğan, S. (2016). Suça sürüklenen çocukların durumu ve çözüm önerileri. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 59(1), 31-36.
- Coşar, Y. (2005). Kentleşen Türkiye’de çocuk suçluluğu. *TBB Dergisi*, 56.
- Cömert, Ö. (2018). *Mükerrer çocuk suçluluğu: “Bitlis ili örneği”* (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Çocuk Koruma Kanunu (2005, 15 Temmuz). Resmî Gazete (Sayı: 25876). Erişim Adresi: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf>
- Ediz, A. ve Türe, H. (2015). Ankara ilinde çocuk suçluluğuna yönelten sebeplerin çaid analizi ile incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54), 247-250.
- Ercan, L. (2001). Ergenlik döneminde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 2(9), 47-58.
- Eyüboğlu, M. ve Eyüboğlu, D. (2018). Suça sürüklenen çocuklarda psikiyatrik bozukluklar, sosyodemografik özellikler ve risk faktörleri. *Klinik Psikiyatri*, 21(1), 7-14.
- Fitzgerald, C. S. (2011). Historical theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 297-311. doi:10.1080/10911359.2011.564954
- Göker, Z., Hesapçioğlu, S., Sarp, K. ve Kandil, S. (2006). KTÜ tıp fakültesi çocuk–ergen ruh sağlığı ve hastalıkları polikliniğine son iki yılda başvuran adli olguların değerlendirilmesi. *Adli Tıp Dergisi*, 20(3), 1-5.
- Gravetter, F. J. ve Forzano, L. B. (2012). *Research methods for the behavioral sciences*. USA: Wadsworth Cengage Learning.
- Gülüm, Z., Cohen, Z. ve Demircan, Y. (2017). Suça sürüklenen çocuklar ile ikamet yeri, suç yeri ve suç türü ilişkisi: İstanbul adliyesi 2. Çocuk mahkemesi örnekleme. *Adli Tıp Bülteni*, 22(3), 155-162.
- Güngör, M. (2008). Evrensel bir sorun olarak çocuk suçluluğu ve sokakta çalışan ve yaşayan çocuklar. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(1), 25-43.
- Güngör, M. (2013). Risk altındaki çocukların aile yapıları ve suça yönelimleri (mersin ili örneği). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 421-434.
- Gürol, T. (2008). Madde bağımlılığı açısından riskli adölesanlar. *İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Sempozyum Dizisi*, No:63, 65-68.
- Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2015-2019. (2020, Temmuz). *Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*, 33632. Erişim adresi: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/OpenPdf?p=gaPXfUysaDbz2HYtxyQGNOiLSZD4>

[BTeeFR0sOOiruczvw7nZmq74uwKtySTmGJcZu7yqs0Yk1D9hDIcPk8C1OqIXajJ2i0Kpf5E/OWB3NgY=](https://doi.org/10.2307/3053194)

- Hagan, J. (1980). The legislation of crime and delinquency: A review of theory, method, and research. *Law & Society Review*, 14(3), 603-628. doi:10.2307/3053194
- Henry, S. (2001). Crime. E. McLaughlin, & J. Muncie içinde, *The SAGE dictionary of criminology* (s. 59-61). London: SAGE Publications.
- Hesapçioğlu, S. (2017). Çocuk adli vakalarında karışıldığı iddia olunan suç tipleri ile benlik saygısı ve depresif belirtiler arasındaki ilişki. *Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences*, 30:331-337.
- Işık, H. (2006). Çocuk suçluluğu ve okullar ile ilişkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(2), 287-299.
- Işık, Ü., Aktepe, E., Akyıldız, A., Şimşek, F. ve Yıldız, A. (2019). Bir üniversite hastanesinde değerlendirilen suça sürüklenen çocukların sosyodemografik ve klinik özellikleri: 2014-2018 verileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 26(2), 175-182.
- Işıktaç, Y. (1999). Sosyolojik açıdan çocuk suçluluğu ve bir hukuk devleti olan Türkiye'de devletin cezalandırma yetkisini kullanış biçimi. *Mevzuat Dergisi*, 2(13), 1-15.
- İslamoğlu, G. (2017). *Çocuk suçluluğunun sosyolojik olarak incelemesi: İstanbul /Gaziosmanpaşa örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Sivas.
- Jacob, A. (2011). Economic theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 270-283. doi:10.1080/10911359.2011.564951
- Jeroslow, P. (2011). Anthropological theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 255-269. doi:10.1080/10911359.2011.564554
- Kaplan, B., Çalışkan, Z., Evgin, D. ve Caner, N. (2016). Evrensel bir sorun: suça sürüklenen ve suç mağduru olan çocuklar. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 10-15.
- Karakuş, Ö. ve Tekin, H. H. (2012). Çocuk koruma kanunu uyarınca haklarında danışmanlık tedbiri uygulanan çocukların özellikleri (Konya örneği). *Sosyal Politika Çalışmaları*, 7(29), 29-44.
- Karataş, K., Akbaş, G. E. ve Orhan, M. G. (2020). Ankara'da çocuk suçluluğu: Emniyet çocuk şubeye gelen olgular üzerinden bir değerlendirme. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 24(1), 137-156.
- Koç, N. (2018). Şiddet içerikli dizilerin popülerite sebepleri. *Yeni Medya Elektronik Dergi*, 2(1), 26-36.
- Kunt, V. (2003). *Suç ve çocuk* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Antropoloji Ana Bilim Dalı, Ankara.

- McGuire, J. (2004). *Understanding psychology and crime: Perspectives on theory and action*. Berkshire: Open University Press.
- Moore, M. (2011). Psychological theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 226-239. doi:10.1080/10911359.2011.564552
- Moore, M., & Morris, M. B. (2011). Political science theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 284-296. doi:10.1080/10911359.2011.564953
- Muncie, J. (2001). Delinquency. E. McLaughlin, & J. Muncie içinde, *The SAGE dictionary of criminology* (s. 84-85). London: SAGE Publications.
- Öter, A. (2018). Çocuk suçluluğunun toplumsal nedenlerine sosyolojik bir bakış (Antalya örneği). *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 7(21), 739-769.
- Sarı, S., Çiçek, A., Bütün, C. ve Yıldırım A. (2019). Sivas ilinde suça sürüklenen çocuk olguların sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Adli Tıp Bülteni*, 24(3), 177-182.
- Şengül, H.A. (2012). *Ankara 1. Çocuk ağır ceza mahkemesinde görülen dava dosyalarının incelenmesi ve çocuk suçluluğunun değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Disiplinlerarası Adli Bilimler Anabilim Dalı Fizik İncelemeler ve Kriminalistik, Ankara.
- TÜİK (2020). TÜİK Merkezi Dağıtım Sitesi: <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=98&locale=tr> adresinden alınmıştır.
- Türk Ceza Kanunu. (2004, 12 Ekim). Resmî Gazete (Sayı: 25611). Erişim adresi: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2004/10/20041012.htm>
- Türk Dil Kurumu (2021). "Suç". Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- Yağbasan, Y. (2010). *Çocuk suçluluğunun toplumsal nedenleri ve cezai sorumluluğu* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Kırıkkale.
- Zembroski, D. (2011). Sociological theories of crime and delinquency. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 21(3), 240-254. doi:10.1080/10911359.2011.564553
- Zorbaz, O. ve Bilge, F. (2019). Suça sürüklenen çocukların değerlendirilmesinde ekolojik sistem yaklaşımının kullanımı: olgu sunumu. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 44, 793-813.

Yazar Biyografisi/Biyografileri

Kübra Pelit, Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Anabilim Dalında yüksek lisans eğitimine devam etmektedir.

Muhammet Fatih Alkan, Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.